

Actief met Flora- en faunawetgeving in de stad

December 2008

Een leefbare, gezonde stad is een stad vol groen. En gelukkig is er in Groningen op het gebied van flora en fauna nog veel te beleven. De werkgroep stadsecologie probeert het groen in de stad te beschermen en waar het mis gaat trekt de werkgroep aan de bel. In en om de stad wordt gekapt, gesloopt en gebouwd. Lang niet altijd is men zich ervan bewust dat gebouwen en huizen die gesloopt worden, broedgelegenheden kunnen bevatten voor vogels, zoals huismussen en gierzwaluwen. Of dat beschermde soorten (vleermuizen bijvoorbeeld) zich in de spouwmuren kunnen bevinden. Een aantal keren hadden we al aan de bel getrokken, bijvoorbeeld bij de afbraak van huizen in de Grunobuurt, waar juist in het broedseizoen een groot aantal huizen gesloopt zou worden. En in het geval van bomenkap en sloop van huizen in de Nieuw Indische buurt. Beide gevallen deden zich voor omstreeks maart 2007. En in beide gevallen hadden we ernstige twijfels over de vraag of rekening werd gehouden met de Flora- en faunawetgeving. Vergunningen werden door de gemeente afgegeven zonder dat er sprake was van onderzoek naar aanwezigheid van beschermde soorten. En zonder rekening te houden met vogels in het broedseizoen.

We besloten ons te verdiepen in de Flora- en faunawetgeving (Ff-wet). Wat zegt die wet? De Ff-wet verbiedt initiatieven die het voortbestaan van planten- en diersoorten in gevaar kunnen brengen. Een initiatief kan een project, plan of handeling betreffen. Dat kan bijvoorbeeld een bestemmingsplan zijn. Of de aanleg van een woonwijk, het maaien van bermen, het kappen van bomen of de herinrichting van landelijk gebied. Elk initiatief moet worden getoetst op eventuele gevolgen voor de beschermde natuur.

De gemeente kan initiatiefnemer zijn, bijvoorbeeld door wijziging van bestemmingsplan. De gemeente is ook toezichthouder (plantoetsers), namelijk bij vergunningverlening. De gemeente zou er op toe moeten zien dat er onderzoek is gedaan naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Een kap-, sloop- of bouwvergunning zou alleen kunnen worden verleend als in redelijkheid verwacht mag worden dat er ontheffing zal worden verleend door het Ministerie van LNV. En om dat goed te kunnen inschatten dient er onderzoek te worden gedaan naar het voorkomen van beschermde soorten (ecoscan). Elke initiatiefnemer heeft een onderzoeksplicht in het kader van de Ff-wet. De gemeente is er verantwoordelijk voor dat er goed wordt onderzocht.

We hebben zelf allerlei wetsartikelen hierover bestudeerd en ons laten voorlichten door het advocatenkantoor Rotshuizen Geense in Leeuwarden, dat gespecialiseerd is in Flora- en faunawetgeving.

Het werd ons ook duidelijk dat de gemeentelijke verordeningen tekortschieten. In de bouw-, sloop- en kapverordeningen is “natuur” niet opgenomen als criterium voor de vergunningverlening. Dat zou kunnen betekenen dat, als de gemeente strikt toetst op de criteria die in de verordening staan, de Flora- en faunawetgeving geheel buiten beeld blijft. We hebben dit aangekaart bij een aantal gemeenteraadsfracties en er ook een avond over belegd. We hebben concrete voorstellen gedaan om de verordeningen aan te passen. Omdat de vertegenwoordigers van deze fracties het niet eens konden worden, is er op het politieke front weinig vooruitgang geboekt.

Tegelijkertijd dienden we aan het eind van 2007 een bezwaarschrift in bij de gemeente Groningen tegen de vergunningverlening voor de sloop van enkele flats aan de Grote Beerstraat (wijk Paddepoel). Bij bestudering van de vergunningaanvraag bleek deze geen ecoscan te bevatten en er werd ook op geen enkele manier naar verwezen.

De Ff-wet verbiedt handelingen die het voortbestaan van planten- en diersoorten in gevaar kunnen brengen.

Onder deze handelingen wordt ondermeer verstaan; plukken, vangen en/of doden, verstoren, vernielen van leefgebied, nesten en holen, weghalen van eieren, bezit en handel
Zeker bij voorgenomen sloop van de flats aan de Grote Beerstraat is opmerkelijk dat er geen enkel onderzoek is gedaan naar de flora en fauna en dat de gemeente er niet op heeft toegezien dat dit gebeurd is.

Deze flats staan namelijk op en nabij een gemeentelijk SES gebied, de Stedelijke Ecologische Structuur, de strook langs het Reitdiep. Een gebied waar met zorg mee omgegaan dient te worden. De gemeente is bij deze aanvraag te kort geschoten als plantoetser ten aanzien van de door haar als bevoegd gezag te verlenen vergunning, in dit geval de sloopvergunning.

Uit: bezwaarschrift IVN Groningen Haren

Naar aanleiding van dit bezwaarschrift werden we uitgenodigd voor een hoorzitting op 21 februari 2008. We hebben ons bezwaarschrift toegelicht en ook de ambtenaren van de gemeente Groningen die de vergunningaanvraag hadden behandeld hebben hun zienswijze gegeven. Tot ieders verrassing deelden ze en passant mee dat de flats inmiddels al waren gesloopt! We zouden binnen zes weken bericht krijgen over de uitslag.

Vervolgens hebben we erg lang moeten wachten. Toen de termijn van zes weken ruim verstreken was, hebben we schriftelijk bezwaar aangetekend tegen het feit dat de gemeente in strijd handelde met de in de Algemene Wet Bestuursrecht aangegeven termijn. Dat was op 5 mei 2008.

Uiteindelijk kregen we op 12 juni 2008 het antwoord van de bezwaarschriftencommissie en het aansluitende besluit van B&W. Hierin werd ons meegedeeld dat ons bezwaarschrift niet ontvankelijk werd verklaard omdat de flats al waren afgebroken en wij derhalve geen belang meer hadden bij verdere voortzetting van de procedure.

“Ten overvloede” werd in de bijlage nog wel inhoudelijk op ons bezwaar ingegaan. De bezwaarschriftencommissie gaf aan dat de vergunning verleend was op basis van de criteria die in de bouwverordening staan en die betrekking hebben op de veiligheid tijdens het slopen, de monumentenwet, de wet op de stads- en dorpsvernieuwing, het bestemmingsplan en de huisvestingswet. En omdat dit allemaal in orde was, moest de sloopvergunning wel worden verleend. Precies zoals we zelf ook al hadden gesignaleerd kwam de Flora- en faunawet niet in beeld. De gemeente ziet hier dus voor zichzelf geen rol weggelegd bij de vergunningverlening. Zo werd precies bevestigd wat we daarvoor ook al met de raadsfracties hadden besproken: de gemeente houdt geen rekening met flora- en faunawetgeving en faalt in z'n rol als toezichthouder en plantoetsers. De gemeente beschouwt de toetsingscriteria in de bouwverordening als “limitatief”, d.w.z. dat er geen andere gronden zijn waarop een vergunning kan worden geweigerd. Dus: alleen als de flora- en faunawet expliciet in de verordeningen wordt opgenomen als criterium komt dit bij de vergunningverlening in beeld. En daarvoor is de gemeente zelf verantwoordelijk. De gemeente bepaalt zelf de toetsingscriteria.

We gingen tegen het besluit van B&W niet in beroep; het zou weinig uithalen omdat we juridisch inderdaad niet meer als belanghebbende zouden worden beschouwd. Maar we lieten het er niet bij zitten. We hebben, na advisering door ons advocatenkantoor, een brief geschreven aan het College van B&W waarin we onze zienswijze uitvoerig hebben beschreven. Daarop kregen we schriftelijk antwoord, waarin de gemeente aangaf dat ze het standpunt handhaaft, dat sprake is van “limitatieve weigeringsgronden” (dus andere overwegingen tellen niet mee). Echter de gemeente wil over dit onderwerp ook graag met ons van gedachten wisselen. Voorgesteld werd het onderwerp te bespreken in het bestuurlijk overleg Stadsnatuur (BOS) van 13 oktober, in aanwezigheid van wethouder Visser.

Deze bespreking heeft op die datum plaatsgevonden. Gert Jan Huisjes, onze vaste vertegenwoordiger in het BOS en Geurt Verweij hebben onze zienswijze toegelicht. De vertegenwoordigers van de gemeente waren nog niet overtuigd, maar vonden het een goed idee om over dit onderwerp een Conferentie te beleggen. Wethouder Visser vroeg ons hierin het voortouw te nemen.

De werkgroep Stadsecologie heeft een opzet gemaakt voor de conferentie. Deze is gepland op vrijdagmiddag 17 april 2009. De conferentie is bedoeld voor ieder die in de praktijk te maken heeft met het aanvragen of verlenen van gemeentelijke vergunningen en de handhaving van de flora- en faunawet. Bestuurders, medewerkers van gemeente, woningbouwverenigingen, projectontwikkelaars, LNV, AID, natuur- en milieuorganisaties, juristen enz.

We hebben hierover een constructief overleg gehad met Wout Veldstra van de gemeente Groningen, die actief aan de organisatie van de conferentie wil meewerken. We hebben ook de Milieufederatie gevraagd een bijdrage te leveren. De reacties op de voorgestelde opzet zijn tot nu toe enthousiast en we hebben er veel vertrouwen in dat het een leuke en leerzame conferentie wordt. Zodra het programma definitief is, zullen we hierover meer bekend maken.

Lammert Tiesinga (incl. foto's)